

1. Kulttuurien lähentymisen teemavuosi 2010

Vuonna 2010 vietetään Unescon johdolla YK:n kansainvälistä kulttuurien lähentymisen teemavuotta (International Year for the Rapprochement of Cultures). Teemavuoden lähtökohтана on kulttuurien moninaisuuden etujen näkyväksi tuominen ja sitä kautta myös vääristyneiden kulttuuristen ilmiöiden hävittäminen.

Maahanmuuttaja, pakolainen, kerjäläinen. Oletko kuullut keskustelua heistä? Kuuluko kenties tuttavapiirisi? Onko myös sana monikulttuurisuus tuttu? Ihmiset liikkuvat maasta toiseen yhä enemmän. Toiset muuttavat työn tai perheen perässä, eräät viettävät ulkomailla lomia, osa on pakotettuja lähtemään kotimaastaan erilaisista syistä. Tekniikka on myös osaltaan vaikuttanut siihen, että ihmisten eri puolilla maailmaa on yhä helpompi olla yhteydessä toisiinsa. Monikulttuurisuudella tarkoitetaan juuri tätä – kulttuuripiirteiltään eroavien ryhmien välistä vuorovaikutusta. Kun lähdemme ulkomaille lomalle tai vaikka kuuntelemme ulkomaalaista musiikkia, valitsemme itse monikulttuurisuuden. Haluamme nauttia muiden maiden ja kansojen tarjoamasta eksotiikasta. Valitettavasti kaikkien maailman ihmisten asiat eivät ole niin kuin pitäisi. Kaikki eivät voi valita monikulttuurisuutta vapaaehtoisesti, vaan joutuvat etsimään ihmisarvoista elämää kotimaansa ulkopuolelta pakon edessä. Me suomalaiset koemme usein kerjäläisten kohtaamisen kadulla tai pohdinnat siitä, kuinka paljon pakolaisia Suomen pitäisi ottaa vastaan, monikulttuurisuuden käänköpuoleksi. Valitettavasti kielteiset asiat saavat ihmisten mielissä ja keskusteluissa usein isomman jalansijan kuin kaikki ne monikulttuurisuuden hyvät puolet. Hyviä puolia ei kuitenkaan saisi unohtaa, ja siksi YK on julistanut vuoden 2010 kulttuurien lähentymisen teemavuodeksi. Tarkoitus on saada ihmiset kiinnittämään huomiota siihen kaikkeen hyvään, mitä toisilta kulttuureilta saamme ja olemme satojen ja tuhansien vuosien aikana saaneet.

Mitä sitten oikein tarkoitetaan, kun puhutaan kulttuurista ja kulttuurien lähentymisestä? Kyllä, kulttuuri pitää sisällään taidenäyttelyt ja sinfoniaorkesterin konsertit, mutta myös paljon muuta; meille kaikille arkipäiväisiä asioita. Kulttuuria on esimerkiksi kieli, uskonto sekä erilaiset tavat ja tottumukset. Olet varmasti kuullut myös puhuttavan kulttuurieroista. Kulttuuria käytetään silloin määrittelemään sitä, mikä meidät erottaa muista. Se voi helpottaa maailman hahmottamisessa, mutta aiheuttaa myös paljon harmia, jos samalla ajatellaan, että toiset kulttuurit ovat parempia kuin toiset. Kulttuurien vertailussa saattaa sitä paitsi piillä ansa. Koska kulttuurit ovat kautta aikojen saaneet vaikutteita toisiltaan, jokin asia, joka on nykyään osa meidän kulttuuriamme, onkin ehkä alun perin lainattu joltain muulta. Parempi onkin siis keskittyä siihen, mikä meitä ihmisiä yhdistää erilaisista

kulttuureista huolimatta. Toisaalta erilainen voi olla myös parempaa. Kannattaa siis pitää silmät auki, kun kohtaamme erilaisia kulttuureita.

Kulttuurien kohtaamisia tapahtuu päivittäin. Kulttuurit voivat kohdata vaikkapa kahden supisuomalaisen perheen erilaisessa tavassa viettää joulua. Myös uuden ruokalajin maistaminen voi olla kulttuurien kohtaamista. Ihmisten väliset kohtaamiset voivat olla joko yhteentörmäyksiä tai oppimistilanteita molemmille osapuolille. Mikä tahansa tilanne onkin, meidän on kohdattava ihmiset ihmisinä ja vältettävä sortumasta stereotyyppoihin. Jotta onnistuisimme siinä, on meidän tiedettävä jotain kohtaamamme ihmisen kulttuurisesta taustasta, mutta tiedostettava myös omat lähtökohtamme. Sekään ei aina kuitenkaan riitä, vaan päivittäin eteemme tulee tilanteita, joissa tarvitsemme taitoa asettua toisen asemaan voidaksemme toimia oikein. Sen lisäksi meidän tulee kunnioittaa toistemme erilaisiakin mielipiteitä ja tapoja toimia. Näitä taitoja on tarkoitus harjoitella erityisesti nyt, kulttuurien lähentymisen teemavuonna.

Mutta entä sitten ne pakolaiset ja kerjäläiset? Maailmassa on paljon epäoikeudenmukaisuutta, joka vaatii toimia. Tuntuisiko sinusta helpommalta auttaa tuttua vai vierasta? Tuttua, eikö vaan. YK:n kulttuurien lähentymisen teemavuoden on myös tarkoitus tutustuttaa meidät toisiimme ja muistuttaa, että olemme kaikki yhdenvertaisia ja ansaitsemme hyvän elämän. Monikulttuurisuus ei ole automaattisesti positiivista tai varsinkaan helppoa, mutta elämme kuitenkin maailmassa, jossa sitä ei pääse pakoan. Eikö siis olisi järkevää pyrkiä siihen, että monikulttuurisuus olisikin mukavaa ja hyödyllistä? Näin voisimme nauttia ihmisten ja kulttuurien moninaisuudesta sekä oppisimme uutta. Samalla joutuisimme kyllä huomaamaan, että kaikilla maailman ihmisillä ei ole asiat yhtä hyvin kuin meillä. Mutta koska arvostaisimme moninaisuutta emmekä pelkäisi sitä, haluaisimme keksiä ratkaisuja maailman ongelmiin sen sijaan, että pyyhkisimme ne pois silmistä emmekä ajattelisi koko asiaa. Otetaanhan siis porukalla tavoitteeksi tänä vuonna keskittyä monikulttuurisuuden hyötyihin?